

'ZAAN'a "yizabəgə

Wludie po'a nyɔ "bəgə -nɛɛ'ɛ -naagi 'li.

Zezii'a nyv'a -dadudu 'Zaan po'o "bəgə -nɛɛ -jeyi. ɔ 'n̩-o -kaa, 'le, l̩-i se'a 'kpv 'bhle, nyv-v tɔ 'n̩, 'bho 'wa damv vñ 'ke 'wa "bhi "yrili"du. ɔ 'po -ɛ v -jeyi 'le ɔ 'ke v 'kpa "yi po -lrɛɛ 'le vñ -ke Zezii 'ke "yi"sisri -ka -zegəka.

*-Lagɔwlu "nyi'a nyɔ tiniɛzegɛ, 'inne *Zezii
"du'o*

I *Zezii 'ma-a -Lagɔ'ɔ wlu-u "nyi'a nyɔ "kɔgwletiniezegɛ, 'ɔ d̩i -a po'o amv "bəgə -jeyi. -Da -Lagɔ 'ka l̩ 'wee ti-ya -bənyi, ɔ -n̩'e-e ti see. -A'ba "bhi'a pəyri 'sɔn 'ye -ɔ'o. -A 'ye-e 'ɔ -wluna 'le -a 'ye ɔ li'tv -lrɛɛ.

II A -gblee, ɔ-bɔ Zezii "nyi'a nyɔ tiniɛzegɛ 'mne, ɔ 'yi-e 'nɔɔ'kmv 'mv, 'le -a 'ye ɔ 'ye. 'Bho -a'ba -tita -Lagɔ'ɔ "troli ɔ -n̩'o 'le ɔ 'ye 'bho 'wlv, ɔ 'ye 'nɔɔ'kmv 'mv yi. 'ɛ kamv -a za'a amv 'ɔ d̩i -bodi 'mv 'le -a 'tmvñ'o amv -lrɛɛ -ka ɔ-ɔ "nyi'a nyɔ "kɔgwletiniezegɛ.

III A-a 'ye-e li'a, ɔ-bɔ Zezii -a 'ye'a li, 'ɔ wlu -a 'wɔn'ɔ 'bɔ, -a 'po-o amv 'ya wlu -jeyi -lrɛɛ, 'le, -ka -a -ke -a'ba -tita -Lagɔ -ke 'ɔ "yu Zezii *Kliisi 'mno "sisri'a "yi, -a -ke abv 'ke ε 'mv-ple -lrɛɛ.

IV l̩-b̩i d̩i -n̩i, -a 'po-o amv 'ya "bəgə -jeyi, 'le, 'bvbvə-a 'lbha'a -a -n̩i 'wee, ε 'ke -amv 'mv "yi tenyi.

-Lagɔ *saa'a-a li.

V -Lagɔ'c "dızıgı *Zezii *Kliisi -za'a -amu -bodı 'mu, -a 'wɔn'c 'bɔ, -ε -ke dı -a -ni'a amu wlu -jeyi -ponamu, 'inne 'ka-a: ɔ na: -Ka zɔ-c 'ye'a ti wesaa, 'ka-a -Lagɔ *'saa'a li, 'le "nyinynidi'a -kuyre se ɔ 'mu -ni.

VI A 'ye li-ɔ, -bho -a'ba nyɔ nu, ɔ -ke -Lagɔ "sisri'e-e "yi, 'le ɔ 'ke "nyinynidi'a nunuva 'li tide a, 'c nyɔtu-u 'ce-ε sìn 'le 'c wɔnmuwlu 'mu -ke 'c nunuakpli 'mu.

VII ε -ni'a -kaa 'mu a, -ka -Lagɔ 'saa'a li, -bho -a'ba nunuakpli *'saa -kaa li 'bho 'c "yigbeyi, "lemnı -ka -a -die'a 'mu 'wee, -a kpukpvn'o-o ti, 'le, 'c "yu Zezii 'mɛ'ɛ -a'ba "nyinynidi'a dı, -ɔ -ke nymɔ-c 'wla'a ti, ɔ-c zetie'e -amu 'le i-bi "nyinynidi 'mni 'mu.

VIII -Bho -a'ba nyɔ nu, ɔ -se 'tɔ-c "nyinynidi'a nyɔyi -ko a, ɔ-bɔ nyɔ 'mnc, -ziadı se 'le 'c -pɔlv 'zɔ -ni. ɔ-c "maa-a 'c "bhuo.

IX ε -ni'a -kaa 'mu a, -bho -a nu "nyinynidi, 'le -a 'ke i "yiyibo, -a 'ke i 'bho -Lagɔ'c "yigbeyi tide a, ɔ-c 'bho-c 'ya dı 'le ɔ-c zetie'e -amu 'le i 'mu. -Ekedımaa, ɔ 'sree'ɛ-ɛ "yi 'le ɔ -nmɔ'c "yiti nyɔ 'ke ɔ "gwlide.

X 'Le -a'ba "klumu, -bho nyɔ nu ɔ -see "nyinynidi nu a, ɔ-bɔ nyɔ 'mnc 'cnu "luo-o -Lagɔ 'mu -ka sındeyi, 'le -Lagɔ'c wlu -lue 'tın se ɔ 'mu -ni.

II

*Zezii *Kliisi-i kpa'a -amu-ε

I 'An dıkmayreeti-a, dı 'in-i za'a -laa 'mu'a kamu 'in-i po'o amu wlu -jeyi 'le a 'ke "nyinynidi'a nunuakpli 'bho. 'Le a'ba "klumu, -bho

nyɔ nu 'le "nyinynidi, -a 'bhle-e -kpayi -lue 'bho -a'ba -tita -Lago'č "troli: 'cnu 'mo-o "Yisreεyi *Zezii *Kliisi.

II A -gblee, ɔ-bɔ Zezii Kliisi 'mnɔ, -Lago'č "bhuo-o -zɔ 'č 'bho 'le 'č nymɔ 'ye ti'wla, 'le ɔ 'ye 'mɛ. A 'ye li-č, ε -se -a'ba "sε'ε "nyinynidi'a kamu ɔ 'mɛ 'nɪ -ko. ɔ 'mɛ-o'o nyunyu 'wee'a "nyinynidi'a dì 'le 'ya -belu 'ke u 'ka bhla, ε 'ye ɔ "kpi ti'ga 'bho nyunyu 'wee'a 'bi 'mu. 'Wa *'sraga ɔ -za'o 'bho -Lago'č "yigbeyi 'le 'wa "nyinynidi 'ke u "kpi ti-gwɛ.

III -Bho -a po -Lago'č wlu -lokui 'le -a 'ke ı 'bho "du a, "lemnɪ, -ka -a yibo 'nɔ -ziaka, -a 'de -ı "gwli.

IV -Bho -a'ba nyɔ -lue nu ɔ yibo nɔ-o'o, -bho 'č 'du 'bho 'č wlu a, ɔ-bɔ nyɔ 'mnɔ 'nu-o sɪnceyi, -ziadi se 'le 'č -pɔlu 'zɔ -nɪ.

V ε -nɪ'a -kaa 'mu a, nyɔ-č "du'a 'bho 'č wlu, ɔ-č 'mo-o nyɔ-č -kma'a -Lago'č 'mnɔ'č dì tenyi. A -gblee, -ka nyɔ 'ka yibo na ɔ -ke ɔ "sisri'e-e "yi a, 'kla-a 'ka-a!

VI -Bho nyɔ nu ɔ -ke -Lago "sisri'e-e "yi, -ka Zezii'a -dedekpli -nɪ'a a, 'č -dedekpli -nɪ -kaa!

-Lago'č wlulre.

VII 'An dtkmalotu'a "nynuu-a, wlu 'in -nɪ'a -laa amu -jeyi ponamu, ε se wlulre -ko. A 'wen -ε 'bɔ see 'le a yibo ne'o.

VIII 'Bho 'ε lemu, ε-be wlu -ke dì 'in -nɪ'a amu -bodi 'muzanamu a, ε-ε 'mo-o wlulre -lrεε. A -ke *Zezii'a nʊnukplizığı 'mu, 'le-e nyɔ yibo -nɪ 'ne "yi 'le -a yibo'o -ka ε "du'a ləlre. -Ekedımaa, "nyinynidi'a -kuyre-e 'wlʊ-o 'bho -jeyi, 'le, Zezii'a "yrilinmɔdı kɔ'č zɔ, ı-ı zi'e 'bho 'ya 'bi 'mu.

X 'Ka-a ε -nɪ'e 'mʊ'a dɪ, nyɔ-ɔ 'nyɛ'ɛ ɔ -Bozezii'a nyɔ 'mʊ, -ka -Lagɔ 'saa'a li, -bho ɔ nu 'ka-a 'ɔ nʊnʊkpli -nɪ'o 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi a, 'ɔ nyɔtū 'nʊ-o -bhla "nyinynidi "kɔmu.

X ε -nɪ'a -kaa 'mʊ a, -bho nyɔ -kma ɔ -Bozezii'a nyɔ'ɔ dɪ, 'ɔ nyɔtū -de'e-e 'le -zɛgɛ 'li ti. Lε -see ɔ "nyinynidi wɔn-po yi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

XI A -gblee, nyɔ-ɔ 'nyɛ'ɛ ɔ -Bozezii'a nyɔ 'mʊ, ɔ -nɪ'e-e -bhla 'le "nyinynidi 'li "kɔmu. 'Le "nyinynidi'a nʊnʊa 'li ɔ -de'e ti "kɔmu. l-bɪ "nyinynidi 'mni -ka'a 'tɔ-ɔ 'ɔ "yri'a dɪ, ɔ se 'ɔ "yisrɛɛjolü yibo.

XII 'An dɪkmayreeti-a, 'ɪn-ɪ 'po-o amʊ dɪ -nɪ'a "bɔgv -jeyi, -ɛkedımaa, a'ba "nyinynidi -gwɛ'ɛ-ɛ 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi ti Zezii *Kliist'a 'sana 'mʊ.

XIII A-bv 'ma-a nyunyuzıgi a, 'ɪn-ɪ 'po-o amʊ "bɔgv -nɛɛ -jeyi, -ɛkedımaa, -da -Lagɔ 'ka lɪ 'wee ti-ya -bənyɪ, Zezii -nɪ'a ti see, a yibo nɔ-o'o.

A-bv 'ma-a 'bhvabhvayreeti, 'ɪn-ɪ 'zɪ -ɪ amʊ -bodi 'mʊ -lreɛɛ, -ɛkedımaa, a 'lu-o tu 'bho "nyinynidi'a tiyayi *Sataan "kpi.

XIV 'An dɪkmayreeti-a, a yibo'o-o -a'ba -tɪta - Lagɔ'ɔ dɪ 'ɪn-ɪ po'o amʊ "bɔgv -nɛɛ -jeyi.

A-bv 'ma-a nyunyuzıgi, 'ɪn-ɪ 'zɪ -ɪ amʊ -bodi 'mʊ, -ɛkedımaa, -da -Lagɔ 'ka lɪ 'wee ti-ya, Zezii -nɪ'a ti see, a yibo nɔ-o'o.

A-bv 'ma-a 'bhvabhvayreeti, 'ɪn-ɪ 'po-o amʊ "bɔgv -nɛɛ -jeyi -lreɛɛ, -ɛkedımaa, a 'bhle-e 'kpi 'mʊ 'bho -Lagɔjeyi. A -de'e-e 'le 'ɔ wlu 'li ti 'le a 'ye tu lu 'bho "nyinynidi'a tiyayi Sataan "kpi.

XV A -gblee, li-i -ni'a 'ccu 'kmu 'mu, -yi'a 'bhεε'ε -Lago'c 'nyni "yi a, a'ba -kma 'ya dī -le! -Bho nyō -kma 'ya dī a, o se -Lago'c dīkmεε 'mu'btle.

XVI Le"o le-ε -se'a-a -Lago'c 'gwluđi: "nyinyninaagi'a 'tunvli o, nyō'c le'ε -pčlu'a "yicnεε o, "je'ε "yibhεε o, i-i 'mo-o 'kmu 'mu'a li, i -se -a'ba -tīta -Lago'c ni -ko.

XVII A -gblee, 'kmu -nεε -ni'e-e "yitibhitinam. 'ε li-i nu'a nyu 'tv, -yi'a nu'a -Lago 'tv a, 'ka-a ε -ke i-i mu'o -lreε. Ε -ni'a -kaa 'mu a, nyō'c nu'a -Lago'c 'gwluđi a, c-c-ε -ti "kogwleka.

*-Lago'c 'Bhozayi -c 'pvvn'a nyu'a "yidedeyi.

XVIII 'An dīkmayreeti-a, -a -ni'e 'tč-c *-lebhččuču 'li. 'Le a 'wcn'c 'bč see -ka *-Lago'c 'Bhozayi -c 'pvvn'a nyu'a "yidedeyi-i 'ye'a -yi mu. A -gblee, -nu -ke 'li -a -ni'a 'traamu a, 'wa -dadudu yi-o'o, 'le, -ka -lebhččuču nyni'a a, -a yibo ni'o.

XIX U-bu nyu 'mnv a, -a -ke vñ bhete'e-e gbo -bεnyi. 'Traamu 'tč c, -a -ke vñ se -pčlu 'mu-płe. 'Ε dī vñ 'wlu'o -amu "yrili. -Bho -a -ke vñ -płe 'kī -pčlu 'mu, -a -ke vñ-v de 'ko-o ti "kōmu. 'Ε letu -nu-ε'o, 'le, -ka -a -ke vñ se'a -pčlu 'mu-płe ε, 'le nyu 'ye i yibo.

XX 'Bho a-bee -mnvv'a damv a, -Lago'c 'Bhozayi -c 'pvvn'a nyu "nyi-e amv *-Lago'c Lisaazuzu -lue -lue, 'le a -ni 'wee yibo'o -ziadi.

XXI Ε -se a se -ziadi yibo'a "lru "yi 'in-i po amv wlu -jeyi 'ni -ko. A yibo ni-i'a dī 'in-i zī 'i 'mu. 'Ε dī, -ka sūn se'a 'bhεε i 'ke 'le -ziadi 'mu 'wlu a, a yibo ni'o.

XXII Ycc mo'o 't̥-c̥-sinc̥yi'a? A -gblee, ny̥-c̥-o
nu'a Zezii -se -Lago'c̥ 'Bhozayi -c̥ 'p̥v̥vn'a ny̥ -ko
a, 'mo-o s̥in'a ny̥. C̥-b̥ c̥-m̥n̥ 'c̥ny̥, c̥-c̥-o
-Lago'c̥ 'Bhozayi -c̥ 'p̥v̥vn'a ny̥ 'a "yidedeyi, -
ekedimaa, o -see 'w̥n̥ o 'ke -a'ba -t̥ta -Lago -ke
'c̥ "yu "gwlidē.

XXIII A 'ye li-c̥, ny̥-c̥-o nu'a Zezii -se -Lago'c̥ "yu
-ko, o -see 'c̥ -t̥ta -Lago "gwlidē -lr̥εε, 'le o -ke
o -see tikp̥v̥kp̥vn̥. E -ni'a -kaa 'mu a, ny̥-c̥-o nu'a
'bho ny̥ 'a "yigbeyi, Zezii 'mo-o -Lago'c̥ "yu, 'c̥
ny̥tu -ke -Lago "sisri'e-e "yi.

XXIV 'E kam̥ a, -da a -yi -ni'a 'bho -Lagojeyi -
lreeka, -Lagowlu a 'w̥n̥'c̥ 'b̥c̥, a -de ni 'li ti! I-b̥i
wlu 'm̥n̥, -bho a -de ni 'li ti a, "lemn̥ a -ke -a'ba
-t̥ta -Lago -ke 'c̥ "yu Zezii "sisri'e-e "yi.

XXV A -gblee, "k̥ogwletiniiezeg̥e Zezii "du'o -amu
w̥n̥ 'm̥nti.

XXVI A 'ye li-c̥, ny̥-u nu'a uñ 'ke am̥ d̥i
"yrili"maa, 'wa kam̥ 'in-i po'o am̥ d̥i -ni'a
'b̥g̥u -jeyi.

XXVII A-bee -mn̥uñ a, *-Lago'c̥ Lisaazuzu Zezii
"ny̥l'a am̥, o -ni'e-e am̥ 'mu. -Lagowlu'a -t̥oyi
-c̥ 'ka am̥ -t̥o o, 'e d̥i a se 'bhεε a 'ke o 'mu 'p̥εε
tenyi. -Ekedimaa, o-b̥ c̥ -Zuzu 'm̥n̥-c̥ 't̥-c̥-o am̥
li 'wee, 'le 'c̥ -t̥t̥t̥l̥ 'm̥n̥-i 'mo-o -ziad̥i. I se s̥in
'mu'b̥hle. 'Ka-a ε -ni'e 'mu'a d̥i, a -ke Zezii "sisri
"yi 'le a 'ke -Lago'c̥ Lisaazuzu'a -t̥t̥t̥l̥ 'li ti-de!

XXVIII 'An d̥ukmayreeti-a, 'in-i 'mu-o 'bho le -
lr̥εε, a -ke Zezii "sisri "yi, 'le, -bho o yi le a, 'c̥
-s̥ianyi -ke 'c̥ d̥in -kaa am̥ 'lbha!

XXIX A -gblee, -ka -a'ba -K̥oyi 's̥r̥εε'ε "yi, a yibo
ni-o'o see'a d̥i, a yibo'o -lr̥εεke na, ny̥o"o ny̥-o

nu'a "yisr̥eedı 'bho -Lagɔ'c "yigbeyi, o-c 'mo-o -Lagɔ'c "yu.

III

-A 'mo-o -Lagɔ'c "yreeti

I -Ka -a'ba -t̥ita -Lagɔ -kma'a -a'ba dı tenyi, a 'ye -kaa li-ɔ! C-c 'la-a -amu 'ɔ "yreeti. Kın, -ziadı mo'o, 'ɔ "yreeti -a "du'o -ziaka. -Ka -a "du 'u a, nyu-υ -see 'ɔ "gwlide, υn se 'bhεε υn 'ke ı 'muti'wɔn, -ekedımaa, υn se o yibo.

II 'An dıkmalotu'a "nynuu-a, 'traamu 't̥o o, -a 'mo-o 'ɔ "yreeti. E -n̥ı'a -kaa 'mu a, le -a 'ka "du 'wla, -a se ε -bhla yibo. Le -a yibo'a, 'ε "se 'mo-o, -bho *Zezii *Kliisi -ka le-e yi 'le 'ɔ 'nyñı'a "yibhεε 'mu, -a -ke o-c 'ye-e g̥ugɔ -mu, -ekedımaa, -ka o -n̥ı'a a, 'ka-a -a 'ye o 'ye mu "gu!

III 'C -glıgbawɔnyi'a nyɔ-c de 'ɔ -kaa -polu "yi a, o-c 'du-o 'ɔ "bhuo "yrili, 'le, -ka o-bɔ Zezii Kliisi 'saa'a li, o-c n̥ı'e -kaa 'bho -Lagɔ'c "yigbeyi.

IV A -gblee, nyɔ-c nu'a "nyinynidi 'bho -Lagɔ'c "yigbeyi, *-Lagɔ'c gba o-c ce'ε 'mu. -Ekedımaa, "nyinynidi'a n̥unua-a 'mo-o 'ɔ gba'a 'muceε.

V 'Bho 'ε lemu, a yibo'o-o -ka Zezii Kliisi yi'a 'nɔn 'kmp 'mu 'le o 'ke -amu zetie 'le -a'ba "nyinynidi 'mu. A 'ye li-ɔ, o-bɔ Zezii 'm̥nɔ'c 'bhuo -see "nyinynidi -lue 'tın nu 'bho -Lagɔ'c "yigbeyi.

VI 'Ka-a ε -n̥ı'e 'mu'a dı, nyɔ"o nyɔ-c -ke o "sisri'a "yi, o-c 'bho'c "nyinynidi'a n̥unudi. E -n̥ı'a -kaa 'mu a, nyɔ-c mu 'n̥ı "lru, o se o yibo 'le o -see 'ɔ "kpidı 'muti'wɔn.

VII 'An dıkmayreeti-a, a'ba "tayi nyɔ "yiti, 'ɔ "maa amu dı "yrili -le! Nyɔ-ɔ nu'a "yisrεedı 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, -ka Zezii Kliisi 'sreε'ɛ "yi, 'ka-a 'ɔ nyɔtu -nı'o.

VIII Nyɔ-ɔ nu'a "nyinynidi "cıcı a, ɔ-ɔ 'mo-o "nyinynidi'a tiyayi'a nyɔ, -ekedımaa, -da -Lago -ya -nı'a lı 'wee ti a, 'bho-o ε -za'a i-bı "nyinynidi 'mni'a nınuña. A -gblee, ε-be "nyinynidi'a tiyayi'a kplisasvu 'mni'a tizeεε'ɛ "lru "yi -Lago'ɔ "yu Zezii yi'e cıu'kmu 'mu.

IX A 'ye li-ɔ, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ma-a -Lago'ɔ "yu, ɔ-ɔ 'bhɔ-ɔ "nyinynidi'a nınuñdı, -ekedımaa, ɔ 'bhle-e 'ɔ -tıt'a "yrilinmɔpɔlv 'li. 'C -tıt'a mo'o 'tɔ-ɔ -Lago'ɔ dı, ɔ se 'bhεε ɔ 'ke "nyinynidi nu 'yreεε.

X Leelə nyɔ 'ke -Lago'ɔ "yreeti -ke "nyinynidi'a tiyayi'a nu 'muyibo -nı'a? A 'ye li-ɔ, nyɔ"o nyɔ-ɔ'ɔ nu'a "yisrεedı 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, 'le "bhalrεeke nyɔ-ɔ se'a 'ɔ -bonyunyɔ'ɔ dı -kma, ɔ -se -Lago'ɔ "yu -ko. "Nyinynidi'a tiyayi'a ɔ cıu'du'o.

XI 'An dıkmalotu'a "nynuu-a, -da a -yi -nı'a 'bho -Lagojeyi -lreeka, -ε 'wlu'a 'bho, -ε bhla'a -zian 'kpi a, a 'wɔn-ɔ wlu -lue 'bɔ. ε-be wlu 'mne, 'ınnε 'mo-o, -a kıkma -kıkma dı!

XII *Kayını -nı'a ti -bεnyı, -a'ba -nı 'ɔ ka -le! ɔ-bɔ Kayını 'mnɔ, ɔ-ɔ 'mo-o "nyinynidi'a tiyayi *Sataan'a nyɔ 'le ɔ 'ye 'ɔ "bhuo'a 'bıtbhaleyi 'lbha, ɔ 'ye 'mε. Lε-ε -ke "lru "yi ɔ 'lbhɔ 'ɔ ɔ, a yibo ne 'nı? A -gblee, kpli ɔ-ɔ nu'a a, i se "yi'sreε 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi. ε -nı'a -kaa 'mu a, -yi 'ma-a 'ɔ leyi'a -nı, i-i 'mo-o -Lago'ɔ 'gwıvıdı.

'Le kplizıgı 'mu nyɔ-ɔ yibo nı'e nyɔ'ɔ dıkmee'

XIII 'An dıkmalotu'a "nynuu-a, *Kayını se'a - Lagɔ yibo, nyu-υ -ni'a 'ɔ ka, -bho υn 'nyε amu 'mu a, -tɔɔ'ɔ "maa -amu -le!

XIV -Ka -a -see'a 'tɔ 'mε 'le -a -ni'a ti 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -a yibo ni-o'o, -ekedımaa, -a -kma'a-a - a'ba -bonyunu'a dı. Nyɔ-ɔ se'a 'ɔ -bonyunu'ɔ dıkmeɛ 'mu'btle, 'ɔ nyɔtu 'bhle-e 'memeɛ "kpi 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi.

XV Nyɔ-ɔ 'nyε'ɛ 'ɔ -bonyunu'ɔ 'mu a, ɔ-ɔ 'mo-o "kulbhayı. 'Le, nyɔ"o nyɔ-ɔ 'ma-a "kulbhayı, -ka ɔ -see'a "kɔgwletiniezegɛ 'ye, a'ba "bhi yibo ni'o.

XVI A -gblee, *Zezii *Kliisi -kma'a-a -a'ba dı. 'ɛ kamu ɔ yi'e 'nɔɔ 'kmu 'mu 'le ɔ 'ye 'mε 'bho - a'ba 'bı 'mu. I-bı dı 'mnı, -bho -a 'wın ı 'muti, "lemnı -a yibo'o-o le-ε 'ma-a nyɔ'ɔ dıkmeɛ. -Ka ɔ -kma'a -a'ba dı, -ka -lue 'mnɔ, -a -kma -kaa -a'ba -bonyunu'a dı!

XVII A 'ye li-ɔ, -bho nyɔ -lue 'bhle lı'a -dadudu, 'le "pvan 'ke 'ɔ -bonyunu'ɔ -lrɔɔ 'lbhanamu -ni, 'le ɔ 'ke ı yibo, -bho 'ɔ ngaze -see ɔ 'lbha 'le ɔ 'ke ɔ -kpa, ɔ 'bhεɛ'ɔ ɔ 'ke na, ɔ -kma'a-a -Lagɔ'ɔ dı, nu'a?

XVIII 'An dıkmayreeti-a, -a'ba nu wɔnmuwlu'a "se, -a'ba -kma -a'ba -bonyunu'a dı -le! -A -kma 'wa dı -ka -zegɛka 'le -a 'ke 'ya kpli -tɔ!

-Ka nyɔ'ɔ -pɔlv 'ka ti'wla 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi

XIX-XX -Bho -a nu -kaa a, -Lagɔ 'ma-a -ziadı, -ka ɔ -kɔ'ɔ -amu, -a yibo ni-o'o, 'le -a'ba -pɔlv-υ 'wla'a ti 'bho 'ɔ "yigbeyi. -Bho -a'ba -pɔlv 'mne -ka -amu dı "yi-ilkpa a, le -a 'ka "gwlidɛ 'le ε 'ka ti-de, 'inne 'mo-o, -Lagɔ 'bhε-ε "yi, ɔ -zi'e-e -a'ba -pɔlv 'mne 'le ɔ yibo'o lı 'wee.

XXI 'An dıkmalotu'a "nynuu-a, -bho -a'ba -pəlu 'sreε "yi 'bho -Lago'č "yigbeyi, -bho ε -see -amu dı "yikpa a, "lemnı dın -see -amu 'lbha yi 'bho 'č "yigbeyi.

XXII A -gblee, -bho -a'ba -pəlu -nı -kaa a, lε"o lε-ε -a 'ybhaa 'nɔ ɔ, ɔ-ɔ "nyt 'ɛ -amu-ɛ, -ekedımaa, -a "du-o 'bho 'č wlu 'le -a nu'o 'č 'gwluđı.

XXIII Lε ɔ 'bɔ'č ti, -a 'ke nu, a yibo ne 'nı? ɔ na: -A de 'č "yu *Zezii *Kliisi "gwli, 'le, -ka ɔ 'lɛ'ɛ -amu "yi, -a 'ke -kaa dı kükma!

XXIV -A-bv "du'a 'bho -Lago'č wlu a, -a -ke ɔ "sisri'e-e "yi, 'le, -ka ɔ -nı'a -amu 'mu, -a yibo nı-o'o, -ekedımaa, *'č Lisaazuzu ɔ "nyt'a -amu, 'nı'nı tɔ 'nı -amu.

IV

*-Lago'č Lisaazuzu -ke *-Lago'č 'Bhozayi -č 'puvn'a nyv'a "yidedeyi'a -zuzu

I 'An dıkmalotu'a "nynuu-a, nyv-ı -se'a-a -Lago'č wlu'a 'mutizamıuzıgi, vı bıbı'a-a ɔcnu 'bhlıkpı 'kpi ti. 'E dı, nyv-ı nyv'a vı 'bhle-e *-Lago'č Lisaazuzu 'mu, a'ba de v "gwli -le! A 'cru v 'mutı -antanyı, 'le, -bho ε "du -Lago'č Lisaazuzu -ziaka 'le a 'ke ı yibo.

II -Bho ε "du -Lago'č Lisaazuzu, -ka a 'kı ı yibo, 'kla-a 'ka-a: 'Bho nyv 'wee'a "yigbeyi, nyɔ"o nyɔ-ɔ nyv'a *Zezii 'mo-o *-Lago'č 'Bhozayi -č 'puvn'a nyv, 'le ɔ 'ka 'knu 'kmı 'mu yi, nyunyɔku ɔ "luo'o 'mu a, ɔ-bı nyɔ 'mnu ɔcnu 'bhle-e -Lago'č Lisaazuzu 'mu.

III ε -nı'a -kaa 'mu a, ı-bı Zezii'a dı 'mnı, nyɔ"o nyɔ-ɔ -see 'ı -ziadı 'la, ɔ se -Lago'č Lisaazuzu 'mu'btle. -Lago'č 'Bhozayi -č 'puvn'a nyv'a

"yidedeyi -ke 'nynı a 'wɔn'č 'bɔ, -č 'ka 'cɔn 'kmu
 'mu yi, čbɔ 'mnu, 'č -zuzu č 'bhle'e 'mu, 'le ε-
 be -zuzu 'mne -ni'e lbhu -nuñamu see 'cɔn 'kmu
 'mu.

IV A-bee -mnvv a, 'an díkmayreeti-a, -Lago'č
 nyv a "du'o. U-bv nyv 'mnu, -v -se'a-a 'č wlu'a
 'mutizamuzıgi, 'le a 'ye v tu wɔn 'mu lu, -
 ekedımaa, -Lago'č Lisaazuzu a 'bhle'a 'mu a, č
 'ku-o wɔn, 'le, -Lago'č 'Bhozayi -č 'pvn'a nyv'a
 "yidedeyi'a -ne vñ 'bhle'a 'mu, č 'ye ε -zi.

V U-bv nyv 'mnu, vñ se -Lago yibo. 'E kamu,
 dı-ı'a 'bheę'ę 'č 'nynı "yi, vñ-v zı 'ı 'mu 'le
 "nyinynidi'a nñmu -lrvv-v po'o 'wa wlu -lokui 'le
 vñ-v "du 'ı 'bho.

VI -A-bv -yvv, -a 'mo-o -Lago'č "yreeti. Nyč-
 o yibo 'n'č, č, č 'po-o -amu -lokui 'le č-č "du'o
 'bho -a'ba wlu. Nyč-č se 'č yibo a, 'č "du 'bho
 -a'ba wlu. A -gblee, -Lago'č Lisaazuzu po'a nyv
 -jolvzege gbo-e, -Lago'č 'Bhozayi -č 'pvn'a nyv'a
 "yidedeyi'a -nč "maa'a nyv -ziadı "yrili-e, -ka a
 'kv v 'muyibo 'le a 'ka 'wa -gbv lizıza a, 'kla-a
 'ka-a!

-Lago 'bhle'e díkikmeε'ę "lru kwa.

VII-VIII 'An díkmalotu'a "nynuu-a, -a kíkma
 -kíkma dı, -ekedımaa, 'le -Lago 'mu, 'le-e
 díkikmeε-ę 'wlu'o! 'Innč 'bhle'e díkikmeε'ę "lru
 kwa. Nyč-č -kma'a č -bonyunyč'č dı, č-č 'mo-
 o -Lago'č "yu 'le č yibo nč'o. Nyč-č se 'č -
 bonyunyč'č dı -kma a, 'č nyčtu se -Lago yibo.

IX -Ka č -kma'a -a'ba dı, a -gbv -kaa ya! *Zezii
 *Kliisi 'ma-a 'č "yu'a 'de -lue, 'č cñnn 'č -ya'a 'cñnn
 'kmu 'mu 'le 'č dı -a 'ke "kögwlentiniezegε 'ye.

X A -gblee, nyɔ'ɔ dìkmeeɛ 'ka-a: -Lago -kma'a -a'ba dì -antanyi. ɔ -ya'a-a 'nɔɔ 'kmv 'mv 'ɔ "yu'a 'dɛ -lue, 'le ɔ 'ye 'mɛ -a'ba "nyinynidi'a dì, 'le, 'ya -belu 'ke 'ka -amu bhla, ε 'ye ɔ "kpi ti'ga 'bho -a'ba 'bɪ 'mv. ɔ nymɔ 'wla-a ti, 'le, -a'ba *'sraga ɔ -za'a -kaa 'bho -Lago'ɔ "yigbeyi, ε 'ye -amu zetie 'le -a'ba "nyinynidi 'mnɪ 'mv. A 'ye li-ɔ, ε -se -a-bu -kma -Lago'ɔ dì -antanyi 'nɪ -ko.

XI 'An dìkmalotu'a "nynuu-a, 'ka-a -Lago -kma'a -a'ba dì'a dì, -abu kìkma -kìkma dì -lreɛ!

XII Nyɔ-ɔ 'ka -Lago 'ye, ɔ se -nɪ. -Bho -a kìkma -kìkma dì, "lemnɪ -a -ke ɔ "sisri'e-e "yi, 'le, 'ɔ nyunyɔ'ɔ dìkmeeɛ -nɪ'a -amu 'mv, ε-ε 'wlu'ɔ "yiglu -ka -zegɛka.

XIII ɔ "nyɪ-e -amu 'ɔ Lisaazuzu'a dì, -a yibo'o -ka -a -ke ɔ "sisri'a "yi.

XIV -Da 'ɔ "yu Zezii -nɪ'a 'nɔɔ -a'ba "klumu, -a-bu 'ma-a *'ɔ -dalbhomu, -a 'ye -ɔ li 'le -a de'e "gwli -ka -a'ba -tuta -Lago 'mnɔ lbho 'ɔ 'nɔ 'kmv 'mv 'le ɔ 'ke *nyu'a 'pʊnnyi "du. l-bɪ dì 'mnɪ, -a 'zɪ -i nyu -bodı 'mv gbaa, -ekedımaa, i-i 'mo-o -ziadı.

XV 'Bho nyu'a "yigbeyi, nyɔ-ɔ wa'a wɔnti, -ɔ nu'a Zezii 'mo-o -Lago'ɔ "yu, ɔ -ke -Lago "sisri'e-e "yi.

XVI -A-bu Zezii'a nyu, -ka -Lago -kma'a -a'ba dì, -a yibo nɪ-o'o, -a 'ye i 'wɔɔn 'le -a 'ye i 'li ti-de. -Lago 'bhle'e dìkìkmeeɛ 'lru kwa. Nyɔ-ɔ -de'a 'le ɔ -bonyunyɔ'ɔ dìkmeeɛ 'mv ti a, ɔ -ke -Lago "sisri'e-e "yi.

XVII Dìkìkmeeɛ -nɪ'a -amu 'mv, -bho ε -se -se 'le ε 'ke "yi-die tenyi 'le ε 'ke "yiglu 'wlu -ka -zegɛka, -ka -Lago'ɔ -zidle -see'a -amu -kpvn yi,

"lemnii -a 'de -i "gwli, -ekedimaa, -a'ba tinie -ke Zezii Kliisi'a ne gugog'o-c-o "yiti 'co'n 'kmu 'mu.

XVIII Nyɔ-c-kma'a ɔ -bonyunyuɔ -ke -Lago'ɔ dì, -Lago'ɔ -zidle'a -sianyi'a 'lbhɔ ɔ. -Bho 'wa dìkmeeɛ -die nyɔ "yi a, le'ɛ nymɔ'c "si ɔ 'gwlw. -Bho ε se ɔ 'mu 'yi-die a, ɔ-c 'bhle-e -sianyi kuku 'zɔti, -ekedimaa, ε-be -sianyi 'mne 'bhle-e -Lago'ɔ nyɔ'c 'kleyeeɛ'ε -sianyi kli.

XIX -A-bu -yuv, -Lago -kma'a -a'ba dì -antanyi'a dì -a -kma'a ɔ -ke nyu -lruv'a dì.

XX A -gblee, -bho nyɔ nu ɔ -kma'a-a -Lago'ɔ dì 'le ɔ 'ke ɔ -Bozezii'a nyɔ 'mu'nyɛ ε, ɔ-c 'mo-o sunbhleyi. A 'ye li-ɔ, ɔ -Bozezii'a nyɔ ɔ-c 'ye'a li, -bho ɔ se 'ɔ dì -kma, -Lago'ɔ 'ye'a li, ɔ 'bhɛɛ ɔ 'ke 'ɔ dì -kma 'ni? -Gba!

XXI 'Bho 'ε lemu, -Lago'ɔ "bhuo na, nyɔ-c -kma'a 'ɔ dì, ɔ -kma ɔ -bonyunyuɔ'c dì -lrɛɛ!

V

-A 'lu-o *Sataan -ke 'ɔ nyu tu wɔn mu

I Nyɔ"o nyɔ-c de'a "gwli na *Zezii 'mo-o *-Lago'ɔ 'Bhozayi -c 'puvn'a nyu a, ɔ-c 'mo-o -Lago'ɔ "yu. 'Le, nyɔ-c -kma'a -Lago'ɔ dì a, ɔ -kma'a 'ɔ "yreeti'a dì -lrɛɛ.

II A -gblee, -bho -a -kma -Lago'ɔ dì 'le -a 'ke 'ɔ wlu -lokuipo, -a 'ke i 'bho "du a, -mnii -a yibo'o -ka -a -kma'a 'ɔ "yreeti -lruv'a dì.

III A yibo -Lago'ɔ dì'a -kmakmaa 'ni? Nyɔ-c "du'a 'bho 'ɔ wlu, cnuu'i -kma'a 'ɔ dì. 'Bho -amu -bodi, 'ɔ wlu'a 'bhodunɛɛ se "yi-kmu,

IV -ekedimaa, nyɔ"o nyɔ-c 'ma-a 'ɔ "yu, nyu-υ -se'a-a 'ɔ -nu, ɔ-c 'lu-o, υn -ke 'wa -kɔyi, *Sataan,

tu wɔn 'mʊ. A -gblee, 'le -a'ba Zezii'a "gwlideɛɛ 'mʊ -a lu nɪ'e tu.

V U-bv nyɔ 'mnʊ 'le, yɔɔ lu 'v tu wɔn 'mʊ'a? A -gblee, nyɔ-č de'a "gwli na Zezii 'mo-o -Lagɔ'č "yu a, nu cnu'i ε'o.

*Zezii'a "kpidi'a 'muzee

VI A -gblee, *Zezii *Kliisi 'mo-o nyɔ -y i'a co'n 'kmʊ 'mʊ. C yi'a a, un *batizee -ni c-co'n 'le "nukɔ, 'le, c 'ka 'mɛ, 'c nymɔ 'ye ti'wla. Un batizee -ni 'nɔ "nukɔ, ε -see 'bho "tii, 'c nymɔ 'wla-a ti -lrɛɛ. 'Le, *-Lagɔ'č Lissaazuzu 'ma-a -ziadı'a 'muzayi, c na i -se sun -ko.

VII-VIII A 'ye li-č, -Lagɔ'č Lissaazuzu-e, 'c batizeeni -ke 'c nymɔ-č 'wla'a ti, 'inni -tɔ'č nyɔ -ka o "du'a -Lagɔ'č "yu. I-bi li'a 'digbi tan 'mnı, le -lue i-č za'a 'zɔ.

IX Lı -ke -da nyɔ 'ye'a, -bho un -za 'ya "kpidi 'mʊ, a-a 'lı i-č -ziadı, 'le -Lagɔ'č 'muzadı 'bhle-ε 'nymi, ε 'ye nyunyu'a ne -zi, 'le i-bi di 'mnı, -Lagɔ'č "bhuo-o -zi i 'mʊ 'bho 'c "yu "kpi.

X Nyɔ-č de'a 'c "yu 'mnɔ "gwli, 'ε di 'c 'muzadı 'mnı -ni'e -inmʊ 'mʊ. ε -ni'a -kaa 'mʊ a, nyɔ-č se'a -Lagɔ "gwlide, c-č "luo-o -Lagɔ 'mʊ -ka sunceyi. -ɛkedımaa, di c -za'a 'mʊ 'bho 'c "yu "kpi, 'c nyɔtu -see i -ziadı 'la.

XI I-bi 'c 'muzadı 'mnı, 'inni 'ka-a: C "nyi-e -amv "kɔgwletiniezegɛ. 'Le, ε-be tinie 'mne ε, 'c "yu-u 'bhle'e 'ε "lru kwa.

XII ε-be "kɔgwletiniezegɛ 'mne, nyɔ-č -ke 'c "yu 'mnɔ "sisri'a "yi, c-č 'ye -ε'o. Nyɔ -y c -ke c se'a tikpukpun, c-č bɔ 'ne 'mʊ-ε.

"Kɔgwletiniezegɛ

XIII A-bu de'a -Lagɔ'ɔ "yu, *Zezii, "gwli, 'in-
l 'po-o amu "bɔgu -nɛɛ -jeyi, 'le, -ka a 'ye'a
"kɔgwletiniezegɛ, a 'ke i yibo.

XIV -Bho -a -ka -Lagɔ'ɔ 'gwludı-i nu, 'le -a 'ke
ɔ le 'ybhaa, -a 'de-e "gwli na ɔ 'kpvn-o -a'ba
bhadewlu. 'ɛ dı, -bho -a -ni'e 'bho 'ɔ "yigbeyi,
'le -stanyt'a 'lbha'a -amu.

XV -Bho -a 'ybhaa nɔ le, -a de 'tɔ-ɔ "gwli na ɔ
'kpvn-o -a'ba bhadewlu'a dı, -a de'e "gwli -lrɛɛke
na ɔ-ɔ "nyi 'ɛ -amu-ɛ.

XVI A -gblee, "nyinynidı -ke "lru "yi nyɔ -see'a
'mɛ yi katii 'bho -Lagɔ'ɔ "yigbeyi, -bho a 'ye a -
Bozezii'a nyɔ li, -bho ɔ -ki i-i nu a, a po *-Lagɔ
wɔn gbo 'le ɔ 'ke 'ya dı 'bho, ɔ 'ke ɔ 'bho 'ɔ
"kɔgwletiniezegɛ'ɛ -jeyi le -ya! "Nyinynidı -ke
"lru "yi nyɔ -see'a 'mɛ yi katii 'bho 'ɔ "yigbeyi,
nyɔ-v nu 'i a, 'wa "sɛ 'in "si'e 'nyi. A -gblee,
"nyinynidı -lue-e -ni'e 'bho: 'ɛ dı nyɔ-ɔ 'ye 'mɛ
mu katii 'bho 'ɔ "yigbeyi. -Bho ε "du ε-be
"nyinynidı 'mne, a'ba po ɔ wɔn gbo -le 'ɔ nyɔtu'a
dı!

XVII Lɛ"o le-ɛ se'a "yi'srɛɛ 'bho 'ɔ "yigbeyi, ε-ɛ
'mo-o "nyinynidı. ɛ -ni'a -kaa 'mu a, "nyinynidı
-lru-i -ni'e 'bho, 'ya dı nyɔ -see 'mɛ yi katii 'bho
'ɔ "yigbeyi.

XVIII Nyɔ-ɔ 'ma-a 'ɔ -nɔ ɔ, -a 'de-e "gwli na ɔ-
ɔ 'bho-ɔ "nyinynidı'a nunvdı, -ɛkedımaa, 'ɔ "yu
Zezii-i "du -ɔ "yrili 'le "nyinynidı'a tiyayi se ɔ
wɔnyi'bheɛ.

XIX -Abu 'de-e "gwli na -Lagɔ'ɔ "yreetı -a "du'o,
'le nyu -lruu -ni'e "nyinynidı'a tiyayi'a -kpɛɛ wɔn
'mu.

XX -A yibo'o-o -lreεke na -Lago'č "yu Zezii
 *Kliisi 'yi-e 'nco 'kmv 'mv 'le o 'ye -amv -naagi
 "nyi -a 'ke -Lagozegə yibo. -A -ke -Lagozegə
 'mno'č "bhuo "sisri'e-e "yi 'le -a -ke 'o "yu,
 Zezii, kpukpvn'o ti -lreε, -ekedımaa, Zezii-i 'mo-
 o -Lagozegə 'le o 'bhle'e "kogwletiniεzegə'ε "lru
 kwa.

XXI A -gblee, 'an dıkmayreeti-a, le"o le-ε 'ka -
 Lago'č 'bi 'mv'luo 'le a'ba -pɔlv 'zo, a "du a'ba
 "bhi "yrili 'ε dı!

-YBHEYBHETITELRE

**Nyabwa: -YBHEYBHETITELRE New Testament
Nouveau Testament de Nyabwa**

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nyaboa (Nyabwa)

Contributor: International Bible Society

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 29 Jan 2022

7657d3f5-7539-5138-b61f-b1ee280646f9